

New Financial Instruments

(Új pénzügyi eszközök)
 John Wiley & Sons, 1998
 angol nyelven

„A lehetőségekről jól végiggondolt közgazdasági megfontolások alapján mondjunk le, ne pedig azért, mert nem ismerjük azokat.” (J.A. Schumpeter: A gazdasági fejlődés elmélete)

A könyv ismeretanyagának gazdagsága: kitűnő* fontossága: kitűnő* hasznossága: kitűnő* felhasználási lehetősége: nagyon széles* előadásmódja: kitűnő. Ezt a könyvet érdemes kitanulni.

A mű a pénz- és tőkepiacokon alkalmazott új pénzügyi eszközökről ad széleskörű, a megértéshez szükséges információk felvontatásával igen jól megalapozott áttekintést. A tájékozódás lehetőségét kínálja egy olyan világban, amely még a gazdaság pénzügyi kérdéseivel foglalkozó szakemberek nagyon jelentős hányadának is többé-kevésbé idegen, de legalább is bővelkedik ismeretlen elemekben. Annak, akit a téma érdekel, Walmsley műve feltétlenül hasznos és kétségkívül izgalmas olvasmány – ugyanakkor zavarbaejtő is. Az utóbbi évtizedekben igen látványosan gyarapodnak az új pénzügyi eszközök és mindinkább fel is gyorsul az újdonságok megjelenésének üteme e piacon. Valószínűleg igen kevés olyan területe van a gazdaságnak, ha van egyáltalán, ahol olyan sebességgel folya az innovációs fejlesztés, olyan gyakran jelennének meg új konstrukciók, eszközök, mint itt. Kiválóan tükrözi ezt maga e mű is.

„Kezdetben négy pénzügyi eszköz volt: a banki betét, a váltó, a kötvény és a részvény. Mára, a pénzügyi innovációk folyamatos beáramlásának eredményeként, a piaci látkép sokkal összetettebb... A mű világos, gyakorlatias betekintést kínál a pénz- és tőkepiaci eszközök és technikák napjainkban tapasztalható szédítő burjánzásába és a mögöttük álló változásokba.” A könyv nagynevű kiadójának – John Wiley & Sons Inc. – ez az ajánlása teljesen helytálló, Walmsley műve mindenben rászolgál erre a méltatásra. A benne felsorakoztatott ismeretek kétszeresen is létfontosságúak lehetnek mindenki számára, aki vállalkozások finanszírozásával, megtakarítások kezelésével, vagy a pénz üzleti céllal történő forgatásának egyéb feladataival foglalkozik. Létfontosságúak abban, hogy képesek legyenek kiaknázni a kínáló, vagy fellelhető lehetőségeket, és szintúgy abban, hogy fel tudják ismerni és elkerülni a csapdákat.

Meggondolkodtató az itt felvontatott eszközök sokfélesége, s méginkább az, hogy hány olyan van közöttük, amely nekünk még új, többé-kevésbé idegen. Kétség sem férhet ahhoz, hogy ezek előbb-utóbb nálunk is megjelennek, legalább is azok, amelyek a mi piaci-intézményi-szabályozási környezetünkben is élet- és főként működőképesnek bizonyulnak. Célszerű tehát mielőbb megismerni őket. Aki kellőképpen ismeri az

új eszközöket, tisztában van azok sajátosságaival, az alkalmazásukban rejlő lehetőségekkel és veszélyekkel, az hasznot húzhat ebből a tudásból. Ha másoknál hamarabb tanulja ki azokat, versenyelőnyre is szert tehet ennek köszönhetően. Aki viszont nem eléggé ért hozzájuk, igen csúnya veszteségekkel fizethet ezért, méghozzá távolról sem csupán az elszalasztott lehetőségek miatt, hanem tényleges bukásokban is. Nagyon látványos példa volt erre, midőn egy nagynevű és -múltú bankház bukott bele abba, hogy a vezetői nem mérték fel kellőképpen azokat a veszélyeket, amelyeket bizonyos új ügylettípusok rejtettek magukban és ezért nem is építették ki ellenük a megfelelő védelmet.

Walmsley az új pénz és tőkepiaci eszközök hosszú sorának ismertetését vonultatja itt fel. Ezek túlnyomó hányadát arra fejlesztették ki, hogy testreszabott megoldást biztosítsanak a finanszírozóknak, illetve a finanszírozást kereső cégeknek és egyéb szervezeteknek bizonyos pénz-, illetve tőkepiaci ügylettípusok optimális megvalósítására. Ki tudja, holnap melyikük alkalmazása hozhatna nekünk is hasznot, vagy éppen melyikükkel kerülünk magunk is szembe a külföldi piacon. Érdemes tehát megismerkedni velük.

Ízelítőül álljon itt a Walmsley által bemutatott eszközök közül néhánynak legalább a megnevezése:

- Lejárat nélküli, lebegő kamatozású kötvény
- Lejárat nélküli, lebegő kamatozású kötvény visszaváltási opcióval
- Oda-vissza alakítható, lebegő kamatozású, lejárat nélküli kötvény

- Változó kamatozású, lejárat nélküli kötvények
- Ugró kamatozású, lejárat nélküli kötvények
- Részben kifizetett, lebegő kamatozású kötvény
- Zéró kupon kötvény változatok

- Több komponensű ügyletek
- 'Nonrecourse' projektfinanszírozási kötvény
- Örökös kötvények (fix kamatozással)
- Párhuzamos kötvények

- Osman -

CSATH MAGDOLNA

Startégiai változtatásmenedzsment

Budapest, 2001. Aula Kiadó Kft. 225 p.

„Nincs ami ne változnék...” írja Lucretius római filozófus az időszámításunk előtti első évezredben. Az időszámításunk utáni XXI. századra pedig még inkább jellemző az állandó, gyors változás. Változik a társadalom szerkezete, az értékrend, a piaci verseny természete, a tervezési-vezetési módszerek is átalakulnak. A ma vállalkozásainak léte, fennmaradása nagy mértékben attól függ, hogy mikor ismerik fel ezen eseményeket, mennyire tudják feltérképezni ezeket és ennek hatására milyen gyorsan és milyen hatékonysággal tudják megtervezni és végrehajtani a szükséges lépéseket, intézkedéseket. Azon cégek, amelyek rendelkeznek a változtatásmenedzsment képességével, jelentős versenyelőny birtokában vannak. A 2001. év elején megjelent könyv e képességek felismeréséhez, „megtanulásához” nyújt segítséget.

„Az a cég, amelyik időben meghozza a szükséges döntéseket és beindítja a változtatást megvalósít-

tó startégiai akciókat, jó eséllyel számíthat arra, hogy a környezeti változások nem okoznak számára meglepetést, sőt azokat saját előnyére fordíthatja. Továbbá arra is jó lehetősége nyílhat, hogy a környezeti hatásokat befolyásolja.” Egy céget aktív és passzív változások jellemeznek. Ezek

- a vezetés színvonalával, minőségével, nézetrendszerével és kockázatviselő hajlamával, vagyis a vezetés jellemzőivel és
- a cégben meglévő tudással, képességekkel innovativitással

hozhatók szoros összefüggésbe.

Milyen kapcsolat van a stratégia és a változtatás között?

A szerző a következőképpen jellemzi ezt: a vállalatba a szándékos, időben elhatározott változtatásokat a stratégiai vezetés részét képező stratégiai akciókon keresztül lehet bevinni. A stratégiai akciók megtervezése és a változtatástervezés, valamint a stratégiai akciók megvalósítása és a változtatásme-

nedzsment szoros kapcsolatban áll egymással.

A szerző, hogy minden tévedési lehetőséget kizárjon, igen nagy alapossággal járja körbe a változás-változtatás problematikáját. Legelőször is mindkét fogalmat értelmezi.

Változás = valami, ami az emberektől függetlenül történik. Egy cég életében a környezetében zajló azon eseményeket jelenti, amelyekre a cégnek nincs ráhatása.

Változtatás = tevélegességet, aktivitást, tudatos cselekvést jelent. Egy cég életében a változások hatására hozott tudatos döntések és az azokat követő lépések, cselekedetek a változtatások.

A továbbiakban a változtatás szintjeit, típusait, sebességét és kiterjedését, a környezetben zajló változások és a cég cselekvési lehetőségeinek kapcsolatát mutatja be a könyv.

A változtatások és a stratégiaalkotás és -megvalósítás között is szoros az összefüggés, hiszen a stratégiaalkotás és a változtatás megvalósítása és a változtatásme-